

KAPITEL 3

Hastighet

Sänk farten!

När du är ute och kör är det viktigt att hålla rätt hastighet. Hastighetsskylten visar den högsta tillåtna hastigheten. Du sparar inte många minuter om du kör för fort. Men du ökar risken för en olycka.

Om du kör fortare än hastighetsgränsen kan du få böter. Du kan också bli av med körkortet. Ju fortare du kör, desto allvarigare blir skadorna vid en trafikolycka.

Om du kör i 50 km/tim hinner du inte stanna för en människa som plötsligt går över vägen. De flesta gående som blir påkörda i 50 km/tim överlever inte krocken.

Om du kör i 30 km/tim hinner du oftast stanna om någon springer ut i vägen. De flesta gående som blir påkörda i 30 km/tim överlever krocken.

Varför har vi olika hastighetsgränser?

Rätt hastighet på vägar och gator är en förutsättning för att minska antalet döda och skadade i trafiken.

Vi sätter hastigheten på våra vägar efter vägens utformning. Samtidigt tar vi hänsyn till faktorer som miljö, tillgänglighet och arbetspendling.

Om hastighetsgränserna ska ha effekt på trafiksäkerheten måste alla hålla dem. Då kan cirka 100 liv räddas varje år.

För att hjälpa oss att hålla hastighetsgränserna finns trafiksäkerhetskameror. Oftast placerade på vägar med hastighetsgräns 70, 80 eller 90 km i timmen.

Källa:

<https://www.trafikverket.se/resa-och-trafik/trafiksakerhet/Din-sakerhet-pa-vagen/Hastighetsgranser-pa-vag/>

Jag har bråttom!

Att ha bråttom är en vanlig anledning till att man kör för fort, men restiden påverkas inte så mycket. Kör du 100 km i timmen i en mil så vinner du bara ca 40 sekunder jämfört med om du kör i 90 kilometer i timmen. På tio mil har du alltså bara sparat knappt 7 minuter.

Samtidigt har du mer än dubbelt så hög risk att dö om det händer en olycka. Du har också ökat fordonets utsläpp av koldioxid och dessutom blir det dyrare bensinkostnader.

Hur mycket tid tjänar jag på att köra fortare?

Så här lång tid tar det att köra en mil:	
70 km/tim	8 min och 34 sek
80 km/tim	7 min och 30 sek
90 km/tim	6 min och 40 sek
100 km/tim	6 min
110 km/tim	5 min och 27 sek
120 km/tim	5 min

Hastighet och höjd - Titta på bilderna här nedanför.

Vad är farligt?

Du känner i magen att det är farligt att vara högt uppe. Du är rädd för att ramla. Du vet att det gör ont. Du vet att det är farligt.

Varför är du inte lika rädd när det går fort?

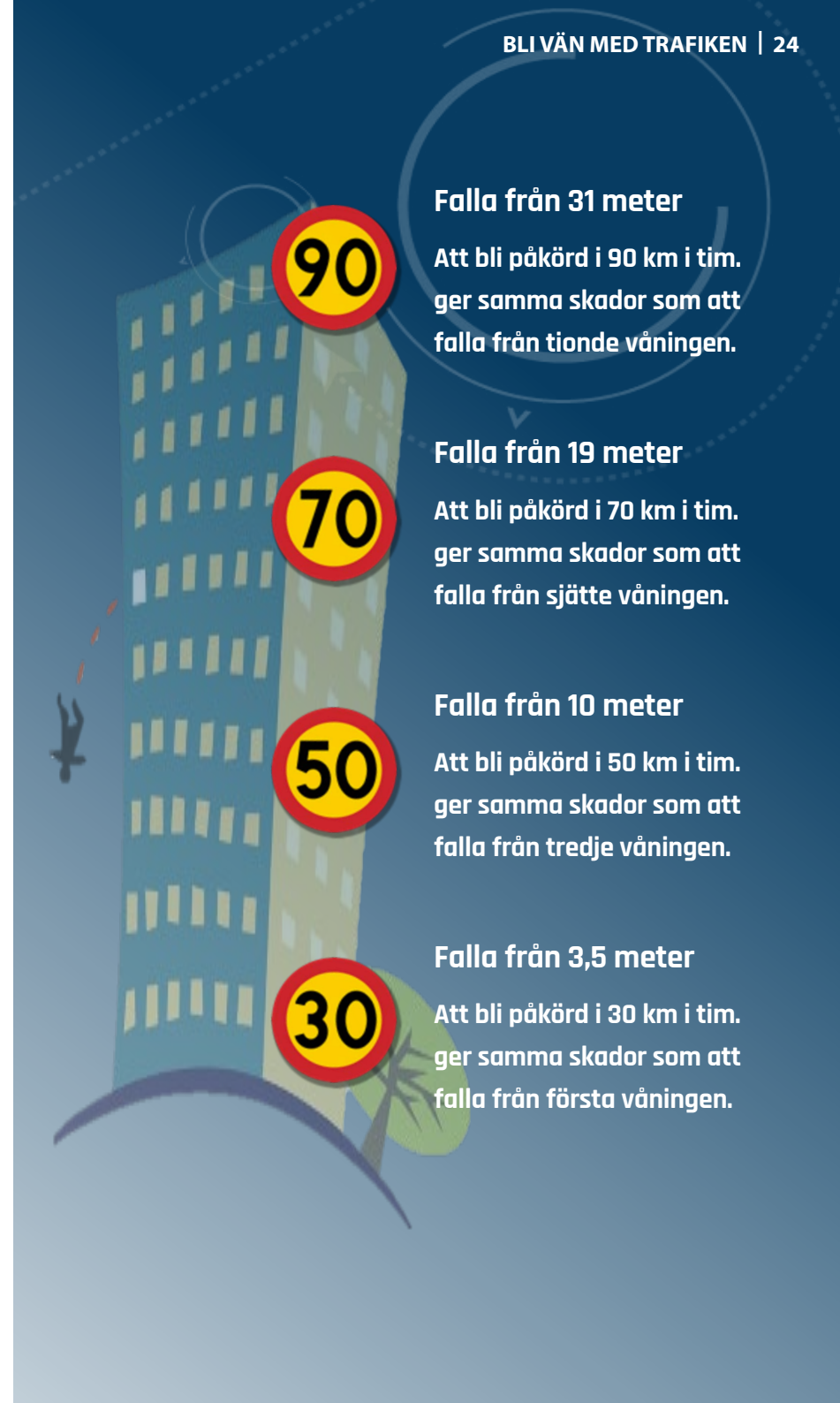
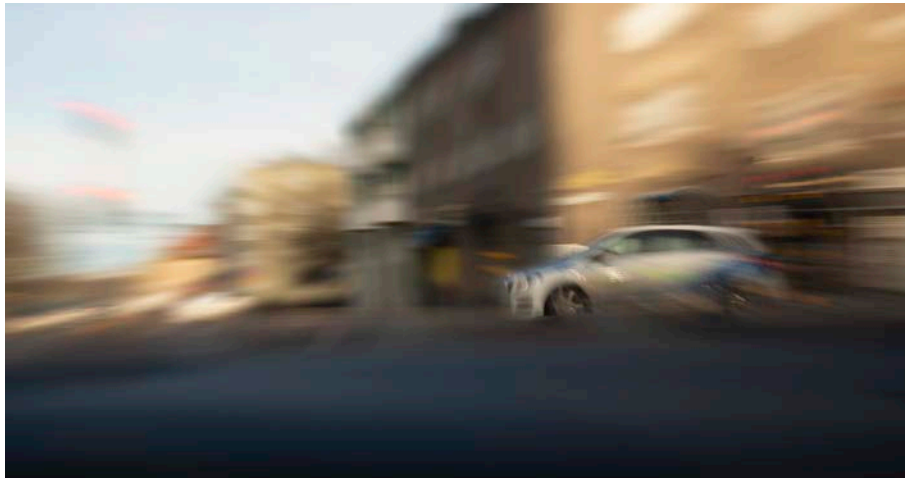

Varför blir man rädd för höjd, men inte rädd för hastighet?

På stenåldern fanns det höga berg och träd som man kunde falla ner ifrån. Men det fanns inga snabba bilar.

Kroppen är kvar i stenåldern och förstår inte alla faror.

Vi förstår faran med höjd, men inte faran med hastighet.

Hinner du stanna?

Om olyckan är framme så är hastigheten helt avgörande för hur allvarliga skador man får. Hinner du stanna före hindret?

Om du inte hinner stanna, vilken hastighet har du när du krockar?

När dör man?

Det har forskats väldigt mycket på vilken skada en människa tar om den blir påkörd i olika hastigheter.

Risken att dö om du bli påkörd i 30 km/tim är 10%.

Det betyder att 9 av 10 överlever.

Risken att dö om du bli påkörd i 50 km/tim är 80%.

Det betyder att bara 2 av 10 överlever.

Går det fortare än 50 km/tim så är risken att dö nästan alltid 100%.

Det betyder att så gott som alla dör.

Det är därför man gärna vill ha 30 km i timmen som högsta tillåtna fart vid skolor och förskolor, och på många andra ställen där det rör sig många gående eller cyklister.

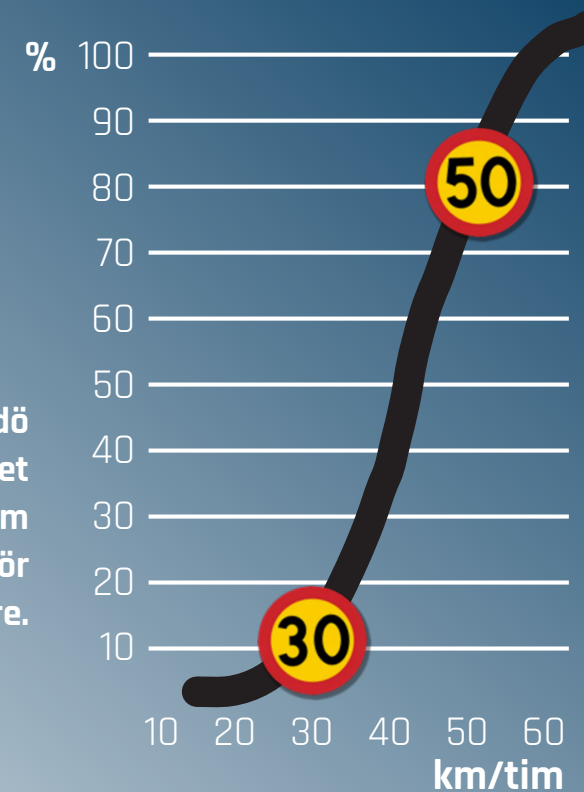
9 av 10 överlever att bli påkörd i 30 km/tim

2 av 10 överlever att bli påkörd i 50 km/tim

Risken att dö ökar mycket snabbt även om man bara kör lite fortare.

Vad säger lagen?

Om du blir stoppad av polisen eller blir fotograferad i en fartkamera när du kör för fort, så får du betala böter och du kan bli av med körkortet.

Bötesbeloppen som du kan få betala är mellan 1 500 och 4 000 kronor beroende på vilken typ av väg och hur mycket för fort du har kört.

Om du kör mer än 30 kilometer för fort så blir du vanligen av med körkortet. Det gäller också om du kör mer än 20 km för fort på en väg där högsta tillåtna hastighet är 30 km i timmen.

Varför tjarar vi om hastighet?

Därför att det påverkar på två sätt:

1. Det är större risk att krocka om man kör fort.
2. Skadorna blir mycket större om man kör fort.

Det viktigaste i hela kapitlet:

Du sparar liv om du håller rätt fart.

Se upp för älgar, rådjur och vildsvin på vägarna

Det finns många vilda djur i Sverige. Risken att krocka med till exempel en älg på vägarna finns året runt. Var uppmärksam och kör försiktigt, du kan möta dem var och när som helst.

Extra farligt vid skymning och gryning – när djuren rör på sig. Varje år inträffar mycket mer än 30 000 viltolyckor i Sverige.

Varna, lämna, larma!

1. **Varna** – använd varningsblinkers och ställ ut varningstriangel. Ha alltid en reflexväst i bilen. Ta på dig reflexvästen innan du öppnar dörren.
2. **Lämna** – bilen och vägen. Akta dig för andra bilar.
3. **Larma** – ring bärgningsbil.
4. **Vid fara för liv**, ring alltid 112.

Att diskutera

- Varför finns det olika hastighetsgränser?
- Varför kör många för fort?
- Händer det att du kör för fort? I så fall: Varför?
- Är det skillnad i staden och på landsbygden?
- Har Sverige bra hastighetsregler?
- Känner du till straffen om du kör för fort?
- Är det rimliga straff?

Jämför Sverige med andra länder

- Hur ser man på hastighet i olika länder?
- Finns det några skillnader?
- Finns det skillnader i hur människor från andra länder kör och hur svenskar kör?
- Om du åker till andra länder och kör bil, kör du lika som i Sverige?